

joitustarvetta varten Lönnrotinkatu 12:sta ostetun talon kunnostamisen jälkeen kallio-suoja-asutus tulisi kokonaan loppumaan, kun ko. henkilöt saataisiin sijoitetuksi mainittuun majapaikkaan. Näin ollen valtuusto päätti¹⁾, että aloite ei antanut aihetta enempään toimenpiteisiin.

Pienteollisuuden toimintamahdollisuuksien tutkimista tarkoittava aloite. Vt Hopeavuori ym. olivat 15. 6. 1953 tehneet aloitteen, missä kiinnitettiin huomiota niihin vaikeisiin olosuhteisiin, joissa pienteollisuutta sodan jälkeen oli jouduttu kaupungissa harjoittamaan, koska uusia työhuone- ja varastotiloja ei ollut riittävästi rakennettu. Aloitteessa ehdotettiin, että kaupunginhallituksen tehtäväksi annettaisiin selvittää pienteollisuuden sijoittuminen sekä uuden pienteollisuuden sijoittamistarve ja toimenpiteisiin ryhtyminen, jotta luotaisiin välttämättömät toimintamahdollisuudet uusille, kaupungissa tarpeellisille pienteollisuusyrityksille. Kiinteistölautakunta totesi mainittujen epäkohtien olemassaolon ja selosti uusia pienteollisuusalueita, joiden suunnitteluun oli ryhdytty mm. Oulunkylän, Viikinmäen, Pitäjänmäen ja Herttoniemen alueilla. Edelleen lautakunta oli sitä mieltä, että kaupungin olisi myöskin itse ryhdyttävä rakentamaan pienteollisuustaloja, koska niiden rakentamisella säästettäisiin huomattavassa määrin maa-alueita ja niiden ylläpito tulisi suhteellisen halvaksi. Kaupunginhallitus esitti käsityksensä, ettei kaupunki toistaiseksi voisi kiinnittää varojaan tällaisiin tarkoituksiin, koska asutopula edelleen oli suuri ja asuntorakennustoiminnan tukeminen tietenkin tärkeämpää kuin pienteollisuustalon aikaansaaminen. Koulu- ja sairaalarakennuksiinkin kaupungin oli vaikeata saada riittävästi varoja. Näin ollen kaupunginhallitus katsoi, ettei kiinteistölautakunnan ehdotuksella ollut toteuttamismahdollisuuksia ja valtuusto päätti²⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

Siirtolapuutarhat

Siirtolapuutarhan perustaminen Konalaan. Jo v. 1951 valtuusto oli päättänyt perustaa Reimarlan siirtolapuutarhan, mutta varoja ei tarkoitukseen vielä ollut myönnetty. Kun kaupungille nyt oli tarjottu sopivaa aluetta, valtuusto päätti³⁾ kehottaa kiinteistölautakuntaa tekemään maanviljelijä J. Gärkmanin kanssa seuraavan sopimuksen:

1) J. Gärkman luovuttaa kaupungille rasituksista vapaana laadittuun karttapiirroksen merkityn, n. 12.5 ha:n suuruisen määrällän Konalan kylässä omistamastaan Bertasnimisestä tilasta RN:o 2²²⁶ eri tilaksi erotettavaksi;

2) J. Gärkman pidättää itselleen oikeuden järjestää kartassa merkitylle, n. 9.5 ha:n suuruiselle alueelle siirtolapuutarhan kaupunginhallituksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti ja vuokrata alueen siirtolapuutarhapalstat v:n 1999 loppuun noudattamalla kaupungin vastaavanlaisia palstoja vuokratessaan käyttämiä ehtoja, paitsi että vuokra näistä palstoista määrätään koko vuokra-ajalta yhtenä eränä, joka samoin kuin J. Gärkmanin toimesta rakennettujen siirtolapuutarhamajojen hinta peritään vuokraajilta palstojen vuokrauksen yhteydessä;

3) kaupunki huolehtii alueelle Gärkmanin toimesta rakennettujen viemärien, salaojien ja teiden kunnossapidosta samoin kuin siirtolapuutarhapalstojen viljelijöiden neuvonnasta v:n 1999 loppuun ja

4) siirtolapuutarha-alueen osalta katsotaan Gärkmanin saavan täyden vastikkeen kohdassa 2) mainittujen järjestelyjen muodossa, mutta sen yli menevästä, n. 3 ha:n suuruisesta alueesta suorittaa kaupunki 1 800 000 mk. Samalla valtuusto myönsi tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan kiinteistöjen ostoja varten varatuista käyttövaroistaan ko. summan kauppahinnan suorittamista varten.

10. Yleisiä töitä koskevat asiat

Yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston johtosäätöjen uusimista oli käsitelty 16. 9. 1953, mutta oli asia silloin palautettu kaupunginhallitukseen. Yleisten töiden lautakunta oli lähettänyt kaupunginhallitukselle laatimansa ehdotuksen ko. uusiksi johtosäätöiksi, missä määriteltiin eri insinöörinvirkojen pätevyysvaatimukset. Kaupunginhallitus

¹⁾ Kvsto 15. 9. 747 §, ks. v:n 1953 kert. s. 69. — ²⁾ Kvsto 3. 11. 898 §, ks. v:n 1953 kert. s. 70. — ³⁾ Kvsto 16. 6. 557 §, ks. v:n 1951 kert. s. 80.

yhtyi lautakunnan kantaan, jonka mukaisesti rakennustoimiston nimi muutettiin rakennusvirastoksi. Valtuusto päätti ¹⁾ hyväksyä kaupunginhallituksen mietintöön sisältyvät ehdotukset Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnan ja Helsingin kaupungin rakennusviraston johtosäännöiksi kuitenkin siten, että rakennusviraston johtosäännön 8 §:n 3 momentin sekä 15 §:n 3 momentin sanamuoto hyväksyttiin jossakin määrin ehdotukseen poikkeavasti.

Rakennusvirasto. Valtuusto päätti ²⁾, että mikäli yleisten töiden lautakunta nimittää rakennusviraston talorakennusosaston 45. palkkaluokan arkkitehdin virkaan arkkitehti O. I. Leppämäen, hänelle saadaan mainitussa virassa heti suorittaa kaikki ikälisät.

Valtuusto oikeutti ³⁾ yleisten töiden lautakunnan tekemään diplomi-insinöörien T. K. Karangon ja K. K. Tammilehdon kanssa sopimukset, joiden mukaan heille suoritetaan rakennusviraston talorakennusosaston 45. palkkaluokkaan kuuluvien kahden rakennusinsinöörin virasta palkkaa 90 000 mk kuukaudelta, johon summaan sisältyvät kaikki ikäkorotukset ja 27. 1. 1954 voimassa olevat indeksikorotukset, ja on sanottu kuukaupipalkka sidottava elinkustannusindeksiin samalla tavoin kuin muidenkin kaupungin viranhaltijain palkat sekä huomioon ottaen, että palkasta suoritetaan 45. palkkaluokan mukainen pohjapalkka varsinaisena palkkana ja sen yli menevä osa sanottujen insinöörien henkilökohtaisena palkanlisänä, sekä että heillä on oikeus eläkkeeseen viranhaltijain eläkesäännön mukaisesti laskemalla eläke 45. palkkaluokan mukaan.

Diplomi-insinööri P. J. Aallolle, jonka yleisten töiden lautakunta oli valinnut rakennusviraston talorakennusosaston 45. palkkaluokkaan kuuluvaan insinöörin virkaan, myönnettiin ⁴⁾ oikeus lukea hyväkseen kaikki 45. palkkaluokan mukaiset ikälisät heti virkaan astuttuaan.

Rakennusviraston talorakennusosastolle päätettiin ⁵⁾ perustaa 1. 11. lukien 36. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan lämmöntarkkailijan virka sekä myöntää 91 080 mk ao. tililtä mainitun viranhaltijan palkan suorittamista varten kertomusvuonna.

Talorakennusosaston oli edelleen ollut vaikea saada palvelukseensa arkkitehtejä, mistä syystä valtuusto päätti ⁶⁾ perustaa rakennusviraston talorakennusosastolle 1. 1. 1955 lukien kaksi 33. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa piirtäjän virkaa.

Puhtaanapito-osaston 32. palkkaluokan esimiehen virka päätettiin ⁷⁾ lakkauttaa välittömästi sekä siirtää osaston toimentajan virka 24. palkkaluokasta 26. palkkaluokkaan 1. 1. 1955 alkaen; edelleen päätettiin puhtaanapito-osastolle perustaa uusi 18. palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka samoin 1. 1. 1955 lähtien.

Helsingin KunnallISRakennusmestarit -yhdistys oli esittänyt, että kaupunki perustaisi uusia, vakinaisia rakennusmestarin virkoja mm. rakennusvirastoon. Järjestelytoimisto puolsi toimenpidettä. Valtuusto päättikin ⁸⁾ perustaa 1. 1. 1955 lukien talorakennusosastolle kaksi 38. palkkaluokan rakennusmestarin virkaa, kolme 37., viisi 35., viisi 33. ja kolme 31. palkkaluokan rakennusmestarin virkaa.

Rakennusmäärärahojen käytön valvonnan tehostaminen. Vt Loppi ym. olivat tehneet aloitteen 16. 9. 1953, missä kiinnitettiin huomiota siihen, että kaupungin rakennusmenot olivat kohonneet huomattaviin summiin, esim. v:n 1953 talousarviossa oli pääomamenoihin varattu 8 miljardia mk. Tästä syystä olisi määrärahojen käytössä pyrittävä mahdollisimman suureen tehokkuuteen, tarkoituksenmukaisuuteen ja säästäväisyyteen, jotta käytettävissä olevilla varoilla saataisiin mahdollisimman paljon aikaan. Tämä edellyttää määrärahojen käytön tehokasta valvontaa. Sodan jälkeen määrärahojen ylitys tuli tavanomaiseksi inflaatiosta johtuneen rakennuskustannusten jatkuvan nousun vuoksi. Mutta vallitsevissa olosuhteissa pitäisi jo vaatia pitäviä kustannusarvioita ja myönnettyjen määrärahojen puitteissa pysymistä. Eräät väärinkäytökset ym. esimerkit olivat osoittaneet, että rakennusmäärärahojen käytön valvonta ei ollut kyllin tehokasta. Jos tilisäännön määräyksiä määrärahojen käytöstä ja ylityksestä noudatetaan, ei ylityksiä pitäisi päästä tapahtumaan kaupunginhallituksen tietämättä ja luvatta. Aloitteessa ehdotettiin, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin antamaan esitykset valtuustolle tarvittavista ohje- ja johtosääntöjen muutoksista, jotta luvattomat ylitykset saataisiin estetyiksi. Revisiotoimisto ja kaupunginhallitus selostivat tehtyjä ehdotuksia ja toimenpiteitä mainittujen epä-

¹⁾ Kvsto 29. 9. 785 §, khn mtö n:o 16, kunn. as. kok. n:o 72 ja 73. — ²⁾ Kvsto 13. 1. 19 §. — ³⁾ S:n 27. 1. 47 §. — ⁴⁾ S:n 16. 6. 519 §. — ⁵⁾ S:n 1. 9. 670 §. — ⁶⁾ S:n 20. 10. 826 §. — ⁷⁾ S:n 5. 5. 356 §. — ⁸⁾ S:n 31. 3. 259 §.

kohtien korjaamiseksi. Tässä mielessä oli valtuustolle jo esitetty ehdotus tilisäännön muuttamiseksi, ja tarkoituksena oli järjestää tilinpito entistä tarkoituksenmukaisemmaksi. Valtuusto päätti ¹⁾, ettei aloite antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Kaupungin julkisten rakennusten taiteellinen kaunistaminen, ks. sivistystoimi s. 63.

Kaupungin rakennustoiminnassa tarvittavien sähkö-, putki- ym. töiden suorittaminen kaupungin toimesta. Vt Vanhanen ym. esittivät 16. 9. 1953 tekemässään aloitteessa, että kaupunki käyttää vuosittain varoja satoja miljoonia markkoja sähkö-, maalaus- ja putkitöihin, jotka liittyvät osakysymyksinä rakennustöihin. Näiden alojen työt olisi suoritettava kaupungin toimesta, jotta yksityisliikkeille menevät voitot saataisiin tulona kaupunginkassaan veronmaksajien hyödyksi. Yleisten töiden, satama- ja teollisuuslaitosten lautakunnat antoivat aloitteen johdosta lausuntoja, joissa selostettiin, mitkä työt ovat olleet kaupungin omalla työvoimalla suoritettuja ja mitä töitä taas ei ole voitu hoitaa yksinomaan kaupungin omien laitosten toimesta. Viimeksi mainituissa tapauksissa on syynä ollut esim. satamalaitoksen insinööri työvoiman puute tai lämpöjohtosäätöjen osalta kunnalliselle toiminnalle ominainen kankeus, joka tekee sen kilpailukyvyttömäksi yksityisiin, samaa toimintaa harjoittaviin liikkeisiin nähden. Maalaustöiden kohdalla mm. ilmoitettiin, että laitosten omien työntekijäin pelkät palkkamenot usein ylittivät huomattavasti yksityisten urakoitsijoiden tarjoukset tarveaineineen ja telinetöineen. Sähkölaitoksen uudisrakennus- tai korjaustyöt sähköjohtosäätöissä olivat yleensä kausiluontoisia aiheuttaen työruuhkautumisia varsinkin kesäaikana, jolloin vuosilomien takia työvoima oli vähentynyt. Jotta kaikki kausiluontoiset työt kesällä saataisiin suoritetuiksi, olisi asentajakuntaa lisättävä huomattavasti, jolloin se taas talvella joutuisi työttömäksi. Kaupunginhallitus huomautti, että v. 1952 oli asetettu komitea tutkimaan nyt kyseessä olevaa asiaa ja valtuusto oli käsitellessään sitä 28. 10. 1953 mm. kehottanut yleisten töiden lautakuntaa ottamaan huomioon komitean mietinnössä esitetyt rakennuskustannusten alentamismahdollisuudet. Valtuusto päätti ²⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

Herttoniemen katutyöt. Asuntotuotantokomitea oli esittänyt kiinteistölautakunnalle, että Herttoniemen läntisen asuntoalueen pohjoisosasta varattaisiin kolme korttelia v:n 1955 asuntorakennustoimintaa varten. Näiden kortteleiden kohdalla olisi katu-, viemäri- ja vesijohtotyöt olleet suoritettava kiireellisesti. Ko. työt sisältyivät ns. työttömyyssohjelmaan, ja aloitettiin työt huhtikuun alussa. Koska kertomusvuoden talousarvioon ei ollut varattu määrärahoja Näätätien ja siihen sijoitettavan viemärin rakentamista varten, päätti ³⁾ valtuusto siirtää tuloa tuottamattomien pääomamenojen päälukon ao. tileille Kettutien tasoittamista ja päällystämistä varten merkityt määrärahat Näätätien ja Siilitien vastaaviin töihin.

Eläintarhantien levenämiseksi tekivät vt Seme ym. aloitteen, missä ehdotettiin ⁴⁾, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään niihin toimenpiteisiin, joita ko. tien levenäminen aloitteessa esitetyllä tavalla edellytti. Aloite lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Käpylätien päällystämistä, Oulunkylän asema-alueen valaistuksen parantamista ym. koskeva aloite. Vt Vanhanen ym. olivat 2. 9. 1953 tehneet aloitteen ⁵⁾, missä mm. ehdotettiin, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin Käpylätien kestopäällystämiseksi ja valaistuksen lisäämiseksi asema-alueen kohdalla sekä autolinjan n:o 51 jatkamiseksi siten, että pääte-pysäkki tulisi olemaan Käpylän- ja Oulunkylätien yhtymäkohdassa lähellä rautatien yli johtavaa siltaa. Kiinteistölautakunnan mielestä ei kaupungilla ollut syytä ryhtyä rakentamaan valtionrautateiden alueelle tietä, jota ei ollut edes vahvistetussa asemakaavassa. Yleisten töiden lautakunnan ilmoituksen mukaan ko. tie oli nim. niin heikkorakenteinen, että se olisi käytännöllisesti katsoen tehtävä kokonaan uudestaan eristys- ja kantokerkossineen, ennen kuin sille kannattaisi laskea kestopäällystys. Sen sijaan uusi kestopäällystetty Oulunkyläntie—Kirkkoherrantie—Jokieniemmentien liikenneväylä kulkee vain noin 200—300 m:n päässä nyt ko. tiestä ja johtaa siitä vanhalle tielle pistoteitä, joita asukkaat voivat käyttää. Kaupunginhallitus ilmoitti jo aikaisemmin myöntäneensä tarvittavan määrärahan aloitteessa mainitun linja-autoreitin kääntöpaikan rakentamiseksi sekä kehoittaneensa liikennelaitosta liikenneimään ko. reittiä tasoylikäytävälle saakka, heti kun kään-

¹⁾ Kvsto 17. 11. 932 §, ks. v:n 1953 kert. s. 73. — ²⁾ Kvsto 17. 11. 933 §, ks. v:n 1953 kert. s. 73.—

³⁾ Kvsto 16. 6. 535 §. — ⁴⁾ S:n 1. 12. 1 011 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1953 kert. s. 74.

töpaikka on rakennettu. Lisäksi teollisuuslaitosten lautakunnan käytettäväksi oli myönnetty tarvittava määräraha Oulunkylän asema-alueella olevan Käpylätien osan valaistuksen parantamiseen. Näin ollen valtuusto päätti ¹⁾, ettei aloite antanut aiheita toimenpiteisiin.

Metsäpurontien leventämistä, ajonopeuden rajoittamista ym. koskeva aloite. Vt Miettinen ym. esittivät 31. 3. tekemässään aloitteessa ²⁾, että Maunulan Metsäpurontie on vilkkaasti liikennöity valtavyöly, mutta koska se on rakennettu liian kapeaksi, on varsinkin tien alkupään puutalojen lapsille muodostunut suoranainen kuoleman uhka vilkkaasta liikenteestä. Tähän vedoten aloitteentekijät ehdottivat, että 1) pihat erotettaisiin tiestä suojaaidoin, 2) Metsäpurontietä levennettäisiin ja 3) ajonopeus rajoitettaisiin tiellä ainakin siksi, kunnes kaksi edellistä ehdotusta olisi toteutettu. Yleisten töiden lautakunta mainitsi, että asemakaavan mukaan oli tiealueeksi jätetty 11 m. Kun kuitenkin tien molemmille puolille oli tehty avo-ojat sekä toiselle puolen jalkakäytävää varten varattu 2 m, jäi päällystetyn ajoradan leveydeksi vain n. 5 m, mitä oli pidettävä liian vähänä mm. bussiliikenteelle. Ajorataa voitaisiin leventää putkittamalla toinen sivuoja, jolloin saataisiin n. 1.5 m lisää leveyttä. Ojan putkitus kaivoineen ja tien leventäminen päällystykseen tulisi maksamaan n. 4.9 milj. mk. Lautakunta suositteli tonttien reunustamista pensasaidalla, mutta kuului tämä talojen omistajille. Ajonopeuden rajoittamiseen nähden lautakunta asettui kielteiselle kannalle. Kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä mahdollisesti merkitä v:n 1955 talousarvioehdotukseen 4.9 milj. mk:n suuruisen määrärahan Pakilantien ja Männikkötien välisen Metsäpurontien ajoradan puoleisen sivuojan putkittamista ja ajotien leventämistä varten. Näin ollen valtuusto päätti ³⁾, ettei aloite antanut aiheita enempiin toimenpiteisiin.

Pakilantien kunnostamista koskeva aloite. Vt Hopeavuori ym. olivat aloitteessaan ⁴⁾ ehdottaneet, että valtuusto ottaisi v:n 1955 talousarvioon määrärahan Pakilantien sen osan kunnostamista varten, mikä jää Pirkkolan ja Paloheinän asutusalueilla olevien linja-autojen kääntökohtien välille. Yleisten töiden lautakunta mainitsi, että Pakilantie ko. osaltaan oli vielä päällystämättä ja kun se oli kokonaan ilman kantavaa sepeli- tai ahtokivikerrosta, oli mahdotonta pitää tietä kaikissa olosuhteissa tyydyttävässä kunnossa. Kaupungin 3-vuotisarvionohjelmaan oli ko. tien päällystämistä varten merkitty 20 milj. mk sekä vuotta 1955 että vuotta 1956 varten. Tien leventämiseen tarvittavien maa-alueiden osto oli parhaillaan käynnissä. Liikennelaitoksen lautakunta ilmoitti puoltavansa aloitetta erittäin tarpeellisena samoin kiinteistölautakunta, joka huomautti, että alueelle ei tosin vielä ollut vahvistettu asemakaavaa, mutta se ei estänyt Pakilantien kunnostamista. Koska tien tasoittaminen ja päällystäminen oli jo otettu 3-vuotisarvionohjelmaan, päätti ⁵⁾ valtuusto, ettei aloite antanut aiheita enempiin toimenpiteisiin.

Tivolintien leventämistä koskevassa aloitteessaan vt Saarela ym. ehdottivat, että ko. tie tehtäisiin kauttaaltaan niin leveäksi, että autojen sivuuttaminen joka paikassa olisi mahdollinen, että tien mutka oikaistaisiin ja ryhdyttäisiin muihin toimenpiteisiin tien kunnostamiseksi sekä parkeerauspaikkojen varaamiseksi autoille. Aloite päätettiin ⁶⁾ lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kadun ja viemärin rakentamiskustannusten jakamista koskevassa aloitteessaan vt Saastamoinen ym. ehdottivat, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta suorituttamaan uudet laskelmat katujen ja viemärien rakentamisesta aiheutuvista kustannuksista siten, että kaupunki suorittaisi kustannukset kadun ja viemärin rakentamisesta omakotitonttien ja asunto-osakeyhtiöiden osalta. Aloite lähetettiin ⁷⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupungin luoteisia alueita varten rakennettava viemärivereden puhdistamo. Jo v. 1949 valtuusto oli päättänyt, että Iso- ja Pikku-Huopalahden viemärialuetta varten rakennettaisiin yhteinen viemärivereden puhdistuslaitos, joka oli tarkoitettu sijoittamaan Iso-Huopalahden rannalle Talin golfkenttäalueen eteläpuolelle. Yleisten töiden lautakunta ilmoitti, että Niittylästä, Pakilasta, Maunulasta, Pirkkolasta, Haagasta, Munkkiniemestä, Pitäjänmäeltä, Marttilasta ja Reimarsista puhdistamolle johtavien kokoojajohtojen rakennustyöt olivat jo edistyneet niin pitkälle, että ne todennäköisesti tulisivat valmiiksi rakennetuiksi puhdistamolle saakka v:n 1955 kuluessa. Koska ko. asutusalueilla oli vilkas rakennusto-

¹⁾ Kvsto 31. 3. 278 §. — ²⁾ S:n 31. 3. 289 §. — ³⁾ S:n 1. 9. 690 §. — ⁴⁾ S:n 31. 3. 291 §. — ⁵⁾ S:n 1. 9. 689 §. — ⁶⁾ S:n 17. 11. 955 §. — ⁷⁾ S:n 17. 11. 956 §.

minta käynnissä, olisi puhdistamo rakennettava valmiiksi v:n 1956 kuluessa eli samanaikaisesti kuin kokoojajohdot valmistuvat. Valtuusto päätti ¹⁾ näin ollen hyväksyä rakennusviraston katurakennusosaston Talin puhdistamoa varten laatimat piirustukset n:o 8000/1—8000/8 ja oikeuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään piirustuksiin mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvat pienehköt muutokset.

Santahaminan liikennealoja koskeva aloite. Vt Talvela ym. olivat aloitteessaan ²⁾ 10. 3. 1954 esittäneet, että Hevossalmen siltakysymys ratkaistaisiin niin, että normaali liikenne voisi ulottua Santahaminaan kuten muihinkin esikaupunkeihin. Kiinteistölautakunta mainitsi aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa, että Santahaminaa ei voida missään suhteessa verrata muihin esikaupunkialueisiin, koska se täysin puolustuslaitoksen hallinnassa olevana oli suljettu alue, johon ulkopuolisilta oli kielletty vapaa pääsy. Kaupungilta ei tällaisen tilanteen vallitessa voitu vaatia uuden sillan rakentamista eikä vanhan sillan korjaamista tiettyyn leveyteen, niin kauan kuin mainittu alue pidettiin suljettuna ja tiealueet ja niihin kuuluvat laitteet valtion omistuksessa. Lautakunnan käsityksen mukaan kaupunki oli jo huomattavalla tavalla osallistunut ko. alueen suhteellisen vähäisen asujamiston liikennekysymyksen helpottamiseen järjestämällä linja-autoreitin kulkemaan mainitulle sillalle saakka taloudellisesta tappiosta huolimatta. Valtuusto päätti ³⁾, ettei aloite antanut aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että kaupunginhallitusta kehoitettiin asettamaan toimikunta selvittämään sillan rakentamisen mahdollisuutta ja kysymystä kustannusten jakamisesta valtion ja kaupungin kesken.

Uuden sillan rakentamista Siltavuorenrantaan tarkoittava aloite. Vt Hakulinen ym. ehdottivat tekemässään aloitteessa, että kaupunginhallitus merkitsisi v:n 1955 talousarvioon tarpeellisen määrärahan Siltavuorenrantaan rakennettavan sillan suunnittelutöitä varten. Aloite lähetettiin ⁴⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Hesperian puiston kaunistamista ja käyttöä koskeva aloite. Vt Liljeberg ym. olivat 11. 3. 1953 tehneet aloitteen, missä ehdotettiin toimenpiteisiin ryhtymistä erityisesti Hesperian puiston käytön lopettamiseksi julkisten urheilukilpailujen pitopaikkana samoin kuin myös puiston kaunistamiseksi ja sen käyttämiseksi lasten leikkipaikkana. Ao. lautakunnat antoivat lausuntonsa, joissa yleensä todettiin puistossa sijaitsevan pesäpallokentän varsin hyvin sopivan ympäristöönsä sekä puolustavan paikkaansa varttuneemman nuorison pelialueena, koska leikki-ikäisille lapsille jo oli kolme eri paikkaa varattuna ko. puistosta. Sen sijaan kannatettiin aloitteen ehdotusta siltä osin, joka koski puiston ranta-alueen siistimistä, vanhojen puurakennelmien poistamista sekä valaistuksen parantamista ja vartioinnin tehostamista. Valtuusto päätti ⁵⁾, ettei aloite tässä vaiheessa antanut aihetta toimenpiteisiin.

Istutusten järjestäminen Aleksis Kiven patsaan ympärille. Vt Mäkinen ym. tekivät aloitteen, missä ehdotettiin, että kaupunginhallituksen tehtäväksi annettaisiin suunnitella Aleksis Kiven patsaan ympärille pieni puistikko tai ruohokenttä istutuksineen, käytävineen ja penkkeineen, jotta patsaan jalusta vapautuisi joutoväen käytöstä. Aloite lähetettiin ⁶⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Töölöntorin osan kunnostamista puistoksi koskeva aloite. Vt Miettinen ym. ehdottivat, että ryhdyttäisiin sellaisiin toimenpiteisiin, että puolet Töölöntorin tilasta kunnostettaisiin puistoksi ja lasten leikkipaikaksi sekä että leikkialue aidattaisiin siten, että siitä johdaisi vain yksi portti vilkkaasti liikennöidyille kaduille. Aloite lähetettiin ⁷⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Puistojen hoito- ja kunnostamistöiden järjestämistä tarkoittava aloite. Vt Rantala ym. kiinnittivät aloitteessaan huomiota siihen, että puistojen hoito- ja kunnostamistöistä vastaavien viranomaisten olisi toimittava sekä töiden järjestelyssä että määrärahojen käytössä entistä tasapuolisemmin pitäen ohjeenaan mahdollisimman suuressa määrin eri kaupunginosien väkiluvun osoittamaa suhdetta. Aloite lähetettiin ⁸⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Eräiden mukavuuslaitosten poistamista tarkoittava aloite. Vt Hopeavuori ym. olivat 28. 10. 1953 tehneet aloitteen, missä ehdotettiin, että Lapinlahdenpuistikon sekä Kampintorin mukavuuslaitokset poistettaisiin, koska ne mm. humalaisten oleilupaikkoina tuotti-

¹⁾ Kvsto 1. 9. 691 §, ks. v:n 1949 kert. s. 91. — ²⁾ Kvsto 10. 3. 233 §. — ³⁾ S:n 19. 5. 407 §. — ⁴⁾ S:n 5. 5. 386 §. — ⁵⁾ S:n 10. 3. 217 §, ks. v:n 1953 kert. s. 75. — ⁶⁾ Kvsto 10. 2. 141 §. — ⁷⁾ S:n 15. 9. 759 §. — ⁸⁾ S:n 15. 9. 762 §.

vat häiriötä ympäristölleen. Yleisten töiden lautakunta mainitsi lausunnossaan, että v. 1952 kaupunkiin rakennettiin joukko uusia mukavuuslaitoksia ja vedenheittopaikkoja, mutta niiden lukumäärä oli edelleenkin liian pieni. Lapinlahdenpuistikon ko. laitoksen poistamista ei voitu puoltaa, koska se lähinnä palveli vieressä olevaa vuokra-autoasemaa ja koska humalaisia ilmeisesti kerääntyisi puiston penkeille, vaikkei siellä vedenheittopaikkaa olisikaan. Viimeksi mainittua epäkohtaa ei sen sijaan ollut havaittavissa Kampintorin vedenheittopaikan luona, koska siellä ei ollut penkkejä. Paikan kaunistamiseksi ehdotettiin istutettavaksi pensaita peittämään näkyvää näkyvyyttä. Kaupunginhallitus ilmoitti myöntäneensä 20 000 mk:n suuruisen määrärahan ko. pensasistutuksia varten. Näin ollen valtuusto päätti ¹⁾, ettei aloite antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin.

11. Liikennettä koskevat asiat

Liikennejärjestyksen muuttaminen. Eräisiin kaupungin vilkasliikenteisiin risteyskohtiin ei ollut voitu sijoittaa liikennepoliisin liikenteenohjauskoroketta siten, että jokaisesta suunnasta tulevien ajoneuvojen olisi mahdollista ajaa tällaisen korokkeen oikealta puolen, niinkuin liikennejärjestys edellytti. Tästä syystä poliisilaitos oli ehdottanut, että mainittu kohta liikennejärjestyksessä muutettaisiin tarpeen mukaan. Valtuusto päättikin ²⁾ muuttaa liikennejärjestyksen 8 §:n sekä 16 §:n 2 d) kohdan näin kuuluvaksi:

»8 §. Ajoneuvolla on ajettava liikenneväylillä olevien korokkeiden, pylväiden, ynnä muiden sellaisten laitteiden oikealta puolen, paitsi milloin ohitus vasemmalta on määrätty liikennemerkillä.

Milloin liikenneväylien risteyksessä on poliisin liikenteenohjauskoroke, on ajaminen sen vasemmalta puolelta sallittu, paitsi milloin korokkeen ohitus oikealta on määrätty liikennemerkillä.

»16 §. 2. Pysäköiminen on lisäksi kielletty: — — —

d) silloilla sekä kahta metriä lähempänä porttikäytäviä ja rakennusten porraskäytäviä, joihin luetaan myös hotellien pääsisäänkäytävät — — —

Lääninhallitus vahvisti ³⁾ valtuuston päätöksen 9. 6.

Liikennelaitoksen tariffin muuttaminen. Liikennelaitoksen voimassa olevat tariffit oli vahvistettu 19. 4. 1950, minkä jälkeen valtuusto oli muuttanut niitä sekä v. 1951 että 1952. Liikennelaitoksen v:n 1950 kirjanpidollinen tappio oli 78 milj. mk, v. 1951 se kohosi 336 milj. mk:aan, seuraavana vuonna tariffin korotus osaltaan alensi tappion 227 milj. mk:aan ja v. 1953 sen määrä oli taasen 278 milj. mk ja kun ei tariffia senjälkeen ollut voitu korottaa, laskettiin tappion kertomusvuonna nousevan 420 milj. mk:aan. Lippujen hinnat olivat jääneet jälkeen kustannusten kehityksestä ja mm. tappiollisemman esikaupunkiliikenteen osuus oli jatkuvasti kasvanut. Kun sosiaaliministeriö oli vapauttanut ko. kuljetusmaksut säännöstelystä, ehdotti liikennelaitoksen lautakunta, että kaupunki ryhtyisi toimenpiteisiin kuljetusmaksujen saattamiseksi kohonneiden kustannusten tasolle. Erilaisia maksuasteita oli voimassa matkan mukaan 5. Sosiaalisin perustein oli ehdotettu, että maksu määrättäisiin koko kaupunkialueella samaksi. Tämä yhtenäismaksu tulisi kuitenkin olemaan siksi korkea, että liikennelaitos menettäisi huomattavasti lyhytmatkalaisia. Tähänastinen esikaupunkilinjojen maksuvyöhykkeiden suuri lukumäärä monenlaisine lippuineen oli kuitenkin osoittautunut hankalaksi. Näin ollen ehdotettiin, että kaupunki jaettaisiin kolmeen vyöhykkeeseen maksujen määräämistä varten. Valtuusto hyväksyi ⁴⁾ eräin muutoksin kaupunginhallituksen ehdotuksen uusiksi tariffeiksi, mikä ehdotus oli liikennelaitoksen lautakunnan ehdotuksen mukainen. Kertalipun hinnaksi matkasta, joka ulottui vain yhdelle vyöhykkeelle määrättiin 25 mk, kahdelle vyöhykkeelle ulottuvasta matkasta 35 mk ja kolmelle vyöhykkeelle ulottuvasta matkasta 45 mk sekä sarja- ja alennuslippujen vastaavasti 100, 200, 300 mk. Lisäksi määrättiin maksut siirtomatkoista, yöliikenteestä ym. Linja-autoliikennettä koskevien maksujen osalta päätös alistettiin maistraatin vahvistettavaksi.

Pysäköimisautomaattien käyttämisestä perittävä maksu. Kertomusvuoden talousarvioon oli otettu 1 milj. mk:n määräraha pysäköimisautomaattien hankkimista varten. Kiin-

¹⁾ Kvsto 10. 3. 215 §, ks. v:n 1953 kert. s. 75. — ²⁾ Kvsto 14. 4. 323 §. — ³⁾ S:n 25. 8. 588 §, kunn. as. kok. n:o 47. — ⁴⁾ Kvsto 25. 8. 650 §, ks. v:n 1955 kunn. as. kok.